

Informatiebrief aan de Raad

030

Zaaknummer: Z/22/069819
Documentnummer:
Datum: 6 april 2023
Onderwerp: Afdoening motie vreemd aan de orde kwaliteit, rechtmatigheid en rechtsgeldigheid van raadsvoorstellen d.d. 20-9-2022
Bijlage(n): Motie d.d. 20 september 2022

Geachte Raad,

U heeft op 20 september 2022 in uw raad een motie aangenomen waarmee u het college heeft opgedragen om:

- te komen met een plan van aanpak om de kwaliteit, rechtmatigheid en rechtsgeldigheid van raadsvoorstellen te verbeteren en te borgen;
- er zorg voor te dragen dat de status, de fase van besluitvorming en de juridische grondslagen goed worden gecommuniceerd in raadsvoorstellen;
- een controle uit te voeren of nog (meer) ongepubliceerde aangenomen wetgeving voorhanden is die nog gepubliceerd moet worden;
- voor 1 april 2023 terugkoppeling te geven aan de raad inzake het bovenstaande.

Met deze brief rapporteert het college hoe wij uw motie gaan uitvoeren.

Achtergrond

Na de ontvlechting van de WODV in september 2021 is de gemeente Wassenaar gestart met een eigen ambtelijk apparaat. Binnen deze ambtelijke organisatie is een eenheid Juridische Ondersteuning gevormd waarbinnen alle juridische functies zijn gecentraliseerd. Deze nieuwe eenheid heeft in de opbouw van de nieuwe organisatie te maken gehad met enerzijds veel juridische taken betrekking hebbend op de ontvlechting en anderzijds de organisatie van alle juridische taken in een geheel nieuwe omgeving. Dit terwijl de beschikbare juridische capaciteit al langere tijd onvoldoende was, o.a. door de verplichte afhandeling van een groot aantal verzoeken om openbaarheid op grond van de Wet open overheid (voorheen de Wob). Dit alles heeft mede geleid tot zeer beperkte inzet op juridische kwaliteitscontrole.

Opleiding schrijven van college- en raadsvoorstellen

Ten aanzien van de eerste twee opdrachten in de motie het volgende. Direct bij aanvang van de nieuwe organisatie is geïnvesteerd in een opleiding verzorgd door het bureau Van Loo en Eck voor alle ambtenaren die in hun functie te maken hebben met het schrijven van college- en raadsvoorstellen. Hierbij is veel aandacht besteed aan de opbouw en leesbaarheid van stukken, maar ook aan de formats zelf. Eén nieuw onderdeel in het raadsformat is het juridisch kader. Voorheen kwam dit onderdeel alleen in het voorstel aan het college voor. Bij het onderdeel juridisch kader dient beargumenteerd te worden wat de juridische grondslag is voor het raadsbesluit, onder benoeming van de daarop betrekking hebben de wet, verordening of beleidsregel. Het college ziet nu bij de indiening van raadsvoorstellen streng toe op een gedegen invulling van deze paragraaf, alsmede op een voldoende specifieke vermelding van de juridische grondslag in het raadsbesluit.

Juridische kwaliteitszorg

Naast verandering van het format, waardoor het juridisch kader beter inzichtelijk wordt in college- en raadsvoorstellen, zal er ook op andere wijze worden geïnvesteerd in de juridische kwaliteitszorg van college- en raadsstukken. In 2023 wordt een plan juridische kwaliteitszorg opgesteld, waarin stappen worden benoemd die bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit en rechtsmatigheid van stukken. Het gaat hier om een aanvulling op de huidige reguliere juridische ondersteuning die reeds plaatsvindt aan collega dossierhouders.

In dit juridische kwaliteitsplan staan zeker drie acties centraal:

1. Preventieve toetsing
2. Controle op bekendmaking en beschikbaarstelling gemeentelijke regelingen
3. Onderhoud en controle van het regelingenbestand

1. Preventieve toets en voorbereiding medewerkers

Onderdeel van dit plan is de centrale controle op genoemde juridische kwaliteit van college- en raadsbesluiten door de eenheid Juridische Ondersteuning. Het gaat hierbij met name om de preventieve algemeen juridische check op algemeen verbindende voorschriften, beleidsregels en beleidsnota's.

De opzet van een breder juridisch "kennisplatform" maakt ook onderdeel uit van bovengenoemd plan. Er worden onder andere gemeentebrede bijeenkomsten georganiseerd met als doel om medewerkers meer bewust te maken van de juridische basis (bijvoorbeeld de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht) in de uitoefening van hun functie. Zo ook wat het betekent om als vertegenwoordiger van het college besluiten te nemen. Een tweede doel is kennisdeling. Bijvoorbeeld het delen en analyseren van gerechtelijke uitspraken m.b.t. (Wassenaarse) zaken. Gevolg hiervan kan zijn dat interne processen aangepast dienen te worden. Ook hierbij zal aandacht zijn voor de versterking van de juridische advies- en controlefunctie.

2. Controle op bekendmaking en beschikbaarstelling gemeentelijke regelingen

Bekendmaking

Gemeentelijke regelingen (algemeen verbindende voorschriften zoals verordeningen, beleidsregels en andere besluiten van algemene strekking) gelden pas nadat deze officieel bekend zijn gemaakt door plaatsing van het complete besluit in het Gemeenteblad. Voor Algemeen verbindende voorschriften is dat sinds 1 januari 2014 geregeld en sinds 1 juli 2021 is dat ook van toepassing op beleidsregels en andere besluiten van algemene strekking. Zie de artikelen 6 en 8 van de Bekendmakingswet en de artikelen 3:40 en 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht.

Beschikbaar stellen van (bijgewerkte) regelingen aan het publiek

Gemeentelijke bestuursorganen zijn sinds 1 januari 2011 verplicht om hun algemeen verbindende voorschriften aan het publiek beschikbaar te stellen. Sinds 1 juli 2022 geldt dit ook voor beleidsregels. Dit is geregeld in artikel 19 van de Bekendmakingswet. Na een wijziging wordt de nieuwe versie van een regeling als geldend getoond in de decentrale regelingenbank. Voorgaande versies blijven na intrekking zichtbaar als niet meer geldend.

De raad vraagt om controle uit te voeren om te bepalen of er ongepubliceerde aangenomen wetgeving voorhanden is die alsnog gepubliceerd moet worden. Deze controle zou ook de verplichting moeten betreffen om (bijgewerkte) regelingen beschikbaar te stellen. Ten behoeve hiervan wordt een controleplan opgesteld. In dit plan worden de beide hierboven genoemde aspecten opgenomen.

3. Onderhoud en controle van het regelingenbestand

Regelingen hebben onderhoud nodig. Zij moeten aan nieuwe ontwikkelingen worden aangepast. Een eerste signaal voor vervanging van een regeling of model is meestal afkomstig van het VNG. De systematische aanpak is in de afgelopen jaren beperkt gebleven tot een inventarisatie van de levensduur van de regelingen in de decentrale regelingenbank. Controle op het inhoudelijk achterhaald zijn van de bestaande regelingen is daarom een onderdeel van het controle- en projectplan.

Plan van aanpak 2023 en verder

Uitwerking van bovengenoemde acties gebeurt op basis van een controleplan. Hierbij heeft de controle op de bekendmaking en vooral de beschikbaarstelling van de vastgestelde beleidsregels de hoogste prioriteit. In 2023 zal hiermee een start worden gemaakt. De prioritering is bepaald doordat het pas recentelijk verplicht is om beleidsregels op een zelfde wijze bekend te maken en beschikbaar te stellen als algemeen verbindende voorschriften. Die laatste zijn in het verleden al geïnteriseerd en publicatie en bekendmakingen verloopt al volgens een vastgesteld en ingebed proces.

Bij controle op vastgestelde beleidsregels zullen alle beleidsnota's moeten worden doorgenomen. Ook hierin kunnen beleidsregels opgenomen zijn. Controle op de actualiteit van het

regelingenbestand en het zo nodig bijdragen aan vervanging of wijziging van regelingen zal daarna worden opgepakt.

De benodigde tijdelijke en structurele juridische controlecapaciteit is niet in de reguliere formatie van de eenheid juridische ondersteuning opgenomen. De extra kosten die met de opstelling en uitvoering van het juridische kwaliteits- en controleplan gemoeid gaan zullen worden geïnventariseerd en in de voorjaarsnota worden aangemeld. Het verdere onderhoud van de juridische kwaliteit zal structurele kosten met zich meebrengen en zo nodig worden aangemeld voor de Kadernota 2024.

Wij vertrouwen erop de raad hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
Gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.